

LAIKINOSIOS ANTIDEMPINGO PRIEMONĖS IR JŲ REIKŠMĖ TIRIANT DEMPINGĄ

Doktorantas Evaldas Rapolas

Lietuvos teisės universitetas, Teisės fakultetas, Civilinės ir komercinės teisės katedra
Ateities g. 20, 2057 Vilnius
Telefonas 71 45 87
Elektroninis paštas ckk@ltu.lt

Pateikta 2001 m. lapkričio 23 d.

Parengta spausdinti 2002 m. birželio 28 d.

Recenzavo Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos narys dr. Šarūnas Pajarskas ir advokato kontoros „Norcouis ir partneriai“ advokatas dr. Irmantas Norkus

S a n t r a u k a

Šiame straipsnyje norima atkreipti dėmesį į gana naują sąžiningos konkurencijos vietos rinkoje užtikrinimo būdą, t. y. antidempingo priemones. Antidempingo priemonių tikslas – užtikrinti vietos gamintojo interesų apsaugą ne tiksliai galutinai nustačius dempingą bei žalą, tačiau ir tyrimo, kurį atliekant siekiama nustatyti dempingą, metu. Šio straipsnio tikslas – laikinųjų antidempingo priemonių sampratos, reikšmės, jų santykio su galutiniu nutarimu taikyti antidempingo priemones bei dempingo tyrimo šalių teisėmis analizė. Darbe nagrinėjama dempingo tyrimą vykdančios institucijos teisė taikyti laikinąsias antidempingo priemones bei šios teisės reikšmė tyrimo procese, laikinųjų priemonių institutas lyginamas su civiliniame procese numatytais institutais.

Antidempingo priemonių reglamentavimo Lietuvos Respublikoje teisinį pagrindą ir pagrindinius principus nustato Lietuvos Respublikos antidempingo įstatymas (toliau tekste – įstatymas), priimtas 1998 m. birželio 23 d. ir įsigaliojęs nuo 1998 m. liepos 1 d. [1]. Teisės mokslininkas dr. H. A. Neumannas dempingu vadina nacionalinių rinkų kainų diskriminaciją [5, p. 3]. Panašiai dempingo sąvoką apibrėžia ir įstatymas: „Dempingas – prekės pardavimas Lietuvos rinkoje už kainą, mažesnę nei panašios prekės kaina eksportuojančios šalies rinkoje“. Antidempingo įstatymo tikslas, nurodytas įstatymo 1 straipsnyje – „sudaryti teises sąlygas ginti Lietuvos gamintojus nuo prekių importo dempingo kainomis“, t. y. nuo nesąžiningos prekių eksportuotojų konkurencijos, kai į Lietuvos Respubliką įvežamų prekių kainos yra mažesnės nei panašių prekių kainos eksportuojančioje šalyje, ir taip daroma žala gamintojams. Šią paskirtį įtvirtina ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnis: „Valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei. Įstatymas draudžia monopolizuoti gamybą ir rinką, saugo sąžiningos konkurencijos laisvę“ [2]. Antidempingo priemonių reguliavimo dalyką būtų galima apibrėžti taip: plačiąja prasme – kaip nesąžiningą konkurenciją vietos rinkoje, siaurąja prasme – kaip prekes, parduodamas Lietuvos rinkoje už kainą, mažesnę nei panašių prekių kaina eksportuojančios šalies rinkoje ir kurias išleidus laisvai cirkuliuoti Lietuvos Respublikos muitų teritorijoje būtų daroma žala vietos gamintojams.

Straipsnio tekste bus vartojama sąvoka „tyrimą vykdanči institucija“, nes šiuo metu dempingo tyrimus vykdo Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, tačiau Lietuvos Respublikos Seimui yra pateikta nauja antidempingo įstatymo redakcija [3], kurioje šią funkciją numatyta pavesti Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir jos įgaliotai institucijai.

Tarptautinės prekybos reiškinys, vadinamas dempingu, nėra naujas. Skirtingų valstybių teisės aktuose nacionalinių rinkų kainų diskriminacija vadinama dempingu nuo XX a. pradžios [4]. Antidempingo įstatymai daugelyje valstybių buvo priimti siekiant apsaugoti savo gamintojus nuo užsienio konkurentų, pardavinėjančių savo produkciją mažesne už savikainą kaina, sukeltos žalos. Įstatymų leidėjai sutiko, kad dempingu siekiama vietiniams gamintojams sudaryti kuo sudėtingesnes konkuravimo sąlygas, vedančias prie jų pasitraukimo iš rinkos, todėl tokia prekybos praktika buvo pripažinta nesąžininga veikla, prieš kurią leista imtis atsakomųjų veiksmų. Pirmieji specialūs antidempingo įstatymai pirmą kartą buvo išleisti Kanadoje (1904 m.), Naujojoje Zelandijoje (1905 m.) ir Australijoje (1906 m.) [5, p. 3]. Vėliau jų pavyzdžiu pasekė daugelis kitų valstybių. Lietuvoje, kaip jau buvo minėta, specialus antidempingo įstatymas buvo priimtas 1998 m. [1].

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas (4 str.) numato, kad „kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymo nustatyta tvarka kreiptis į teisumą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama teisė arba įstatymo saugomas interesas“ [6]. Šį Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse numatytą bendrą principą, užtikrinantį pažeistos teisės gynimą, sukonkretina Lietuvos Respublikos antidempingo įstatymas. Siekiant nustatyti dempingą tyrimas pradedamas gavus raštišką vietos gamintojų prašymą. Ši sąlyga rodo, kad tyrimo iniciatorius gali būti vietos gamintojas. Tokią įstatymo leidėjo valią paaiškina Antidempingo įstatymo tikslas – „sudaryti teises sąlygas ginti Lietuvos gamintojus nuo prekių importo dempingo kainomis“. Tai reiškia, kad kiekvienas vietos gamintojas, kreipdamasis su prašymu nustatyti dempingą, siekia, kad priimtas tyrimą vykdančios institucijos nutarimas, kuriuo būtų įvesti antidempingo muitai, apgintų, jo manymu, pažeistas teises ir patenkintų jo reikalavimus. Pagrindas atlikti dempingo tyrimą yra vietos gamintojo interesas gauti tam tikrą teisinę naudą, kurią suteiktų įvesti antidempingo muitai. Būtent šis akstinas yra pagrindas pradėti tyrimą dempingui nustatyti ir nutarimui priimti. Pateikdamas prašymą vietos gamintojas nurodo aplinkybes, kurios, jo manymu, pažeidžia tiek sąžiningos konkurencijos principus, tiek jo teises, ir siekia, kad atlikus tyrimą jo teisės būtų apgintos.

Prašymo nustatyti dempingą tyrimas baigiamas šiais atvejais:

- patvirtinamas dempingo skirtumas, žala ir priežastinis ryšys bei priimamas nutarimas taikyti antidempingo muitą, nustatomas šio muto dydis;
- patvirtinamas dempingo skirtumas, žala ir priežastinis ryšys, tačiau atsižvelgiant į dempingo skirtumą, žalą bei Valstybės interesus priimamas nutarimas netaikyti antidempingo muto;
- nustatoma, kad dempingo ar žalos nėra arba dempingo skirtumas ar prekės dempingo kaina bei importo kiekis yra nereikšmingi, ir priimamas nutarimas netaikyti antidempingo muto.

Apibendrinant dempingo tyrimo proceso rezultatai reikėtų paminėti, kad atliekant šį tyrimą arba nustatomas dempingas ir priimamas nutarimas taikyti antidempingo muitą, t. y. konstatuojama, kad vietos gamintojo interesai buvo pažeisti ir jo interesai patenkinami, arba nustatoma, kad dempingo nėra arba jis nereikšmingas, t. y. konstatuojama, kad vietos gamintojo interesai nebuvo pažeisti ir jis negali gauti tos naudos, kurios siekė dėl, jo manymu, pažeistų interesų, arba nustatomas dempingas, tačiau atsižvelgiant į valstybės interesus priimamas nutarimas netaikyti antidempingo muto, t. y. konstatuojama, kad vietos gamintojo interesai buvo pažeisti, tačiau jie neginami, nes tai prieštarautų valstybės interesams.

Analizuojant įstatymo tikslą – „sudaryti teises sąlygas ginti Lietuvos gamintojus nuo

prekių importo dempingo kainomis” bei turint omenyje gana ilgą tyrimo trukmę (iki 15 mėnesių) kyla būtinybė ginti vietos gamintojų teises tyrimo metu. Negalint užtikrinti vietos gamintojo teisių dempingo atliekant tyrimą nebūtų pasiektas įstatymo tikslas, nes atsižvelgiant į prekių importo į Lietuvos Respublikos muitų teritoriją mastą iki tyrimo pabaigos vietos gamintojai gali būti išstumti iš rinkos arba paprasčiausiai gali bankrutuoti. Pavyzdžiui, eksportuotojas, sužinojęs apie vietos gamintojo prašymą nustatyti dempingą, gali dar daugiau prekių eksportuoti į tą šalį bei sumažinti kainas, siekdamas vietos gamintoją išstumti iš rinkos arba priversti bankrutuoti. Šiuo atveju tyrimo metu nustačius dempingą ir priėmus nutarimą dėl antidempingo maito įvedimo tai nebeapgintų vietos gamintojo teisių.

Dempingo tyrimą vykdančios institucijos veikla, kuria siekiama tyrimo metu apginti vietos gamintojų teises, vadinama laikinosiomis antidempingo priemonėmis (*provisional measures*). Lietuvos Respublikos antidempingo įstatymo 15–18 straipsniai numato laikinąjį maitą.

Analizuojant laikinųjų antidempingo priemonių vietą tiriant dempingą tikslinga išskirti šiuos du aspektus:

- a) minėtos priemonės užtikrina laikiną vietos gamintojo interesų apsaugą tyrimo metu. Šia prasme gali būti taikoma analogija su Civilinio proceso kodekse (156 str. 1 d. 2 p.) numatytomis ieškinio užtikrinimo priemonėmis (pvz., draudimas atsakovui atlikti tam tikrus veiksmus), kuriomis siekiama užtikrinti teismo sprendimo įvykdymą [6];
- b) nutarimas taikyti laikinąsias antidempingo priemones pagal savo esmę laikytinas tapačiu Civilinio proceso kodekso projekte (262 str.) numatytam išankstiniam sprendimui, kuriuo nurodoma, kaip gali būti išspręstas ginčas, jeigu atsakovas neatliks tam tikrų veiksmų [7].

Antidempingo įstatymo 15 straipsnis numato, kad laikinasis maitas gali būti taikomas, jeigu yra preliminarai nustatyti dempingo skirtumas ir žala bei tyrimą vykdanči institucija nusprendė, kad *laikinasis maitas yra būtinas norint išvengti žalos, kuri dėl dempingo būtų padaryta tyrimo laikotarpiu*. Vadinasi, įvedant laikinąjį maitą siekiama užtikrinti laikiną vietos gamintojo interesų apsaugą tyrimo metu. Esminis laikinojo maito įvedimo ir ieškinio užtikrinimo priemonių skirtumas būtų tas, kad ieškinio užtikrinimo priemonių taikymo atveju daug dėmesio skiriama operatyvumui – pareiškimas dėl ieškinio užtikrinimo turi būti išspręstas ne vėliau kaip kitą dieną po jo gavimo [6; 8, p. 376]. Teikiant pirmenybę ieškinio užtikrinimo priemonių operatyvumui kyla ieškinio užtikrinimo taikymo pagrįstumo problema. Teismas, saistomas nustatyto trumpo termino, ne visada turi galimybę išsamiai ir visapusiškai ištirti ieškinio užtikrinimo taikymo pagrįstumą. Tuo tarpu taikant laikinuosius maitus daugiausia dėmesio skiriama jų įvedimo pagrįstumui, t. y. įvedant šį maitą svarbu nustatyti faktines aplinkybes siekiant išvengti, kad laikinasis antidempingo maitas nebūtų įvestas nepagrįstai ir taip nebūtų pažeistos eksportuotojo teisės. Įstatymų leidėjas, sprenddamas šią problemą, įvedė tam tikrus laiko apribojimus, t. y. laikinasis maitas negali būti įvestas anksčiau, kaip praėjus 60 dienų nuo nutarimo vykdyti tyrimą įsigaliojimo dienos.

Laikiniųjų maitų įvedimo pagrįstumas suponuoja dar vieną išvadą, leidžiančią nutarimą įvesti laikinuosius maitus palyginti su išankstiniu teismo sprendimu. Kaip jau buvo minėta, laikinasis maitas gali būti taikomas, jeigu *yra preliminarai nustatyti dempingo skirtumas ir žala* bei tyrimą vykdanči institucija nusprendė, kad laikinasis maitas yra būtinas norint išvengti žalos, kuri dėl dempingo būtų padaryta tyrimo laikotarpiu. Nutarimas įvesti laikinuosius maitus rodo, kad dempingo tyrimą vykdanči institucija, išanalizavusi turimus dokumentus, preliminarai nustatė faktines aplinkybes, kurios leidžia teigti, kad yra dempingas ir padaryta žala vietos gamintojams. Esminis nutarimo įvesti laikinąjį maitą ir nutarimo įvesti antidempingo maitą skirtumas yra tyrimo išsamumas, t. y. laikinajam maitui įvesti pakanka preliminarai nustatyti aplinkybes, leidžiančias teigti esant dempingą ir žalą, o antidempingo maitui įvesti būtina visapusiškai, objektyviai ir iš esmės ištirti šias aplinkybes. Laikinojo maito įvedimas turėtų paskatinti eksportuotoją pateikti papildomus įrodymus, pagrindžiančius, kad dempingo nėra, nes tikėtina, kad jų nepateikus bus priimtas nutarimas įvesti antidempingo maitą. Be to, Europos Sąjungos teismo praktika rodo, kad tyrimą vykdančiai institucijai įvedus laikinąjį maitą atitinkamas rezultatas paprastai pasiekiamas baigus tyrimą ir visapusiškai

ištirus visas aplinkybes, t. y. įvedamas antidempingo muitas [11; 12]. Čia reikėtų pažymėti, kad Lietuvoje šiuo klausimu teismo praktika dar formuojasi, todėl šiame straipsnyje jos analizuoti nėra galimybės.

Nutarimas dėl laikinųjų muitų įvedimo pats savaime dar neapgina vietos gamintojo teisių tyrimo metu. Vietos gamintojo interesai patenkinami, kai į rinką importuojamoms prekėms tiesiogiai taikomas laikinasis muitas. Šia prasme didelę reikšmę turi priimto nutarimo vykdymas – laikinojo maito sumokėjimo užtikrinimas. Lietuvos Respublikos antidempingo įstatymo 18 straipsnis numato, kad tyrimą vykdančiai institucijai priėmus nutarimą taikyti laikinąjį muitą, prekės išleidžiamos laisvai cirkuliuoti Lietuvos Respublikos muitų teritorijoje tik tada, kai yra sumokėtas laikinasis muitas arba muitinei pateikta garantija, jog laikinasis muitas bus sumokėtas.

Analizuojant vietos gamintojų teisių gynimą taip pat nereikėtų pamiršti ir tos aplinkybės, kad nutarimas taikyti laikinąjį muitą gali pažeisti ir eksportuotojo teises. Dempingo tyrimą vykdančios institucijos nutarimas taikyti laikinuosius multus laikytinas administraciniu aktu, t. y. administravimo funkcijas vykdančio viešojo administravimo subjekto priimtu teisės aktu [13]. Bendras teisės į teisminę gynybą principas numato, kad kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Šio principo analizė leidžia daryti išvadą, kad eksportuotojas, kurio atžvilgiu priimtas nutarimas taikyti laikinąjį muitą, turi teisę šį nutarimą ginčyti teismine tvarka. Tačiau Lietuvos Respublikos antidempingo įstatymo 35 straipsnis suteikia teisę suinteresuotajai šaliai ginčyti nutarimus tikrai dėl antidempingo maito taikymo arba netaikymo, t. y. galutinius tyrimą vykdančios institucijos nutarimus, kartu konkrečiai nenumatant teisės ginčyti nutarimo taikyti laikinąjį muitą. Bendras teisės į teisminę gynybą principas suteikia eksportuotojui teisę ginčyti nutarimą dėl laikinojo maito įvedimo, nes nepagrįstai įvesti laikinieji muitai laikytini eksportuotojo teisių pažeidimu, kita vertus, įstatymų leidėjas Lietuvos Respublikos antidempingo įstatyme nenumatė eksportuotojo teisės ginčyti šio dempingo tyrimą vykdančios institucijos nutarimo. Autoriaus manymu, ši įstatymų leidėjo nuostata galėtų būti pagrindžiama šiais motyvais:

a) Laikiniesiems muitams įvesti pakanka preliminariai nustatyti faktines aplinkybes, kad yra dempingas ir padaryta žala. Įstatymas nereikalauja, kad norint įvesti laikinuosius multus būtų objektyviai, visapusiškai ir iš esmės ištirtos visos aplinkybės. Šiuo atveju įstatymų leidėjui numačius teisminę galimybę ginčyti laikinųjų muitų įvedimo pagrįstumą teismas šio klausimo negalėtų tinkamai išspręsti dėl objektyvių priežasčių. Byloje nebūtų surinkti visi įrodymai, leidžiantys priimti teisėtą ir pagrįstą sprendimą, be to, teismo proceso metu toliau būtų atliekamas tyrimas ir renkami įrodymai, galintys vienaip ar kitaip laikinai nulemti sprendimą. Šios aplinkybės gali lemti tai, kad teismo sprendimas tiesiogiai priklausys nuo tyrimo momento, kuriuo jis būtų priimtas. Sprendimą dėl laikinųjų muitų įvedimo pagrįstumo teismas galėtų priimti tikrai tyrimą vykdančiai institucijai baigus tirti dempingą, tačiau šiuo atveju priimamas galutinis tyrimą vykdančios institucijos nutarimas, kuris gali būti ginčijamas teismine tvarka.

b) Tyrimas, kuriuo siekiama nustatyti dempingą ir žalą, negali trukti ilgiau nei 15 mėnesių (rekomenduotina tyrimo trukmė – 12 mėnesių). Atsižvelgiant į tai, kad tyrimas yra susijęs ir su informacijos surinkimu iš užsienio valstybėse esančių subjektų, tai yra gana trumpas laiko tarpas. Šios trukmės ribojimas įstatyme tyrimą vykdančią instituciją šį tyrimą verčia atlikti kiek įmanoma efektyviau. Įstatymu suteikus galimybę eksportuotojui teismine tvarka ginčyti nutarimą dėl laikinojo maito taikymo tyrimo procesas būtų nepagrįstai ištęstas, pavyzdžiui, pranešimas užsienio subjektui apie teismo posėdį, kuriame būtų nagrinėjamas klausimas dėl laikinųjų muitų įvedimo pagrįstumo, gali užtrukti pusę metų.

c) Laikinis muitas gali būti taikomas ne ilgiau kaip šešis mėnesius. Šio maito taikymas gali būti pratęstas dar trims mėnesiams, jei dempingo kaina įtariamos prekės eksportuotojai (t. y. asmenys, prieš kuriuos tiesiogiai nukreipti laikinieji muitai) su tuo sutinka ir jei jų į Lietuvos Respublikos muitų teritoriją eksportuojamų tokių prekių kiekis sudaro ne mažiau kaip pusę bendro šių prekių importo į Lietuvos Respublikos muitų teritoriją kiekio. Ši sąlyga leidžia daryti išvadą, kad įstatymų leidėjas, nors ir nesuteikia teisės eksportuotojui ginčyti, jo

manymu, nepagrįstai įvesto laikinojo maito, tačiau kartu ir gina jo teises, neleidamas šio maito taikyti ilgiau kaip 6 mėnesius, jei eksportuotojas tam prieštarauja.

d) Laikinojo maito taikymo ribojimas skatina vietos gamintojus ir eksportuotojus varžytis. Nutarimas įvesti laikinuosius maitus leidžia teigti, kad tyrimą vykdanči institucija preliminariai nustatė faktines aplinkybes, rodančias esant dempingą ir žalą. Tai turėtų skatinti eksportuotojus pateikti papildomus įrodymus, kurie tyrimą vykdančią instituciją padėtų įtikinti, kad dempingo nėra. Kita vertus, vietos gamintojai, suprasdami, kad laikinieji maitai negalės būti taikomi ilgiau kaip 6 mėnesius (eksportuotojams neprieštaraujant – iki 9 mėnesių), taip pat yra tiesiogiai suinteresuoti įrodymų, pagrindžiančių dempingo buvimą, surinkimu per kiek įmanoma trumpiausią laiką. Tai lemia, kad įstatymų leidėjo nenumatyta galimybė apskųsti nutarimo dėl laikinųjų maitų taikymo bei kartu ribojant laikinųjų maitų taikymo trukmę suinteresuotas šalis skatina susitelkti į galutinį tikslą – antidempingo maito įvedimą arba šio maito išvengimą, taip sudarant sąlygas išvengti tyrimo vilkinimo. Tai labai aktualu šiandieninėje teismo praktikoje.

Įstatymų leidėjas, reglamentuodamas laikinųjų antidempingo priemonių taikymą, nepakankamai tiksliai reglamentavo jų panaikinimo bei laikinojo maito gražinimo klausimus, jei būtų priimtas nutarimas netaikyti antidempingo maito. Lietuvos Respublikos antidempingo įstatymo 28 straipsnis numato, kad jeigu antidempingo maitas nenustatomas, jis netaikomas ir laikinųjų priemonių taikymo laikotarpiu. Šio įstatymo 29 straipsnio 9 dalis numato, kad sumokėtą laikinąjį maitą gražina teritorinė maitinė, kurios veiklos zonoje yra įregistruotas ūkio subjektas. Tačiau šios įstatymo nuostatos nepakankamai aiškiai apibrėžia, kokia tvarka turėtų būti išspręstas laikinojo maito panaikinimo ir jo gražinimo klausimas. Tikslus šio klausimo reglamentavimas padėtų spręsti praktikoje galinčias kilti problemas, kai būtų sprendžiamas klausimas dėl sumokėto laikinojo maito gražinimo. Vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais šis klausimas, jei nėra pasibaigęs laikinojo maito taikymo terminas, turėtų būti išspręstas tame pačiame nutarime, kuriuo atsisakoma įvesti antidempingo maitą.

Apibendrinant reikėtų pažymėti, kad laikinosios antidempingo priemonės turėtų būti suprantamos kaip teisėta ir pagrįsta dempingo tyrimą vykdančios institucijos veikla tyrimo vykdymo metu, kuria siekiama užtikrinti laikiną vietos gamintojų interesų apsaugą bei informuoti eksportuotoją apie galimą galutinį nutarimą, jeigu nebus gauta papildomų įrodymų, paneigiančių preliminariai nustatytas faktines aplinkybes.

Išvados

1. Laikinųjų antidempingo priemonių taikymas turi neabejotinai didelę reikšmę norint pasiekti Antidempingo įstatymo numatytus tikslus, t. y. sudaryti teises sąlygas ginti Lietuvos gamintojus nuo prekių importo dempingo kainomis, tačiau laikinųjų maitų įvedimas nėra vietinio gamintojų interesų patenkinimo priemonė.

2. Pagrindinis laikinųjų antidempingo priemonių tikslas yra užtikrinti laikiną vietos gamintojo interesų apsaugą tiriant dempingą.

3. Nutarimas įvesti laikinąsias antidempingo priemones turi ir papildomą tikslą – juo siekiama informuoti eksportuotoją apie galimą galutinį nutarimą, jeigu nebus gauta papildomų įrodymų, paneigiančių preliminariai nustatytas faktines aplinkybes. Pagal savo esmę tai gali būti prilyginta išankstiniam sprendimui.

4. Dempingo tyrimą vykdanči institucija, prieš priimdama nutarimą taikyti laikinąsias antidempingo priemones, turi nustatyti ne tik dempingo skirtumą ir žalą vietiniams gamintojams, bet atsižvelgti ir į vietos gamintojo bei eksportuotojo interesų pažeidimo santykį.

5. Įstatymų leidėjas turėtų tiksliau reglamentuoti laikinųjų maitų panaikinimo ir sumokėtų maitų gražinimo klausimą, jeigu buvo priimtas nutarimas netaikyti antidempingo maito. Šis klausimas turėtų būti išspręstas priimant nutarimą dėl antidempingo maito netaikymo.

LITERATŪRA

1. **Lietuvos Respublikos** antidempingo įstatymas. Oficialus tekstas su pakeitimais ir papildymais. 2000.
2. **Lietuvos Respublikos** Konstitucija. 1992 m. spalio 25 d. – Vilnius.
3. **Lietuvos Respublikos** antidempingo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (Nr.IXP–876, www.lrs.lt).
4. **Stevenson C.** The global anti-dumping handbook. 1999.
5. **Muller W., Khan N., Neuman H. A.** EC Anti-dumping law – a commentary on regulation 384/96. – West Sussex /England/, 1998.
6. **Lietuvos Respublikos** civilinio proceso kodeksas. Oficialus tekstas su pakeitimais ir papildymais. 2000.
7. **Lietuvos Respublikos** civilinio proceso kodekso projektas (www.min.tn.lt).
8. **Mikelėnas V.** Civilinis procesas. I. – Vilnius, 1997.
9. **Gassner U. M.** Procedural rights in EC Anti-Dumping proceedings. World Competition 4. 1996.
10. **Vermulst E., Waer P.** EC Anti-dumping law and Practice. – London, 1996.
11. **Commission Regulation** (EC) No.1742/98 of 5 August 1998 imposing a provisional anti-dumping duty on imports of hardboard originating in Brazil, Bulgaria, Estonia, Latvia, Lithuania, Poland and Russia and accepting undertakings offered from certain exporters in connection with those exports, OJ L 218, 6. 8. 1998.
12. **Council Regulation** (EC) No.194/1999 of 25 January 1999 imposing definitive anti-dumping duties on imports of hardboard originating in Bulgaria, Estonia, Latvia, Lithuania, Poland and Russia and definitively collecting the provisional duties imposed, OJ L 22, 29. 1. 1999.
13. **Lietuvos Respublikos** administracinių bylų teisenos įstatymas. 2000 m. rugsėjo 19 d. Nr. VIII–1927. – Vilnius.

Provisional Anti-dumping Measures and their Application

Doctoral Candidate Evaldas Rapolas

Law University of Lithuania

SUMMARY

This article is directed to a rather new method for ensuring fair competition in the local market, i.e. antidumping measures. The purpose of antidumping measures is to protect the interests of a local manufacturer after final determination of dumping and damage as well as in the course of investigation, which is directed to determine dumping. The purpose of this article covers the analysis of the conception and role of provisional antidumping measures as well as their relation with a final decision to apply antidumping measures, and the rights of dumping investigation parties. The paper discusses the right of an institution, which performs dumping investigation, to apply provisional antidumping measures as well as the role of this right in the investigation process. In addition, institute of provisional measures is compared with institutes stipulated by the civil procedure.